

PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ
DELS ESTABLIMENTS COMERCIALS DESTINATS A LA
VENDA D'ARTICLES DE RECORD O SOUVENIRS A LA
CIUTAT DE BARCELONA

INFORME DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA
SESSIÓ DISTRICTE EIXAMPLE
02 DE MAIG DE 2018

Document elaborat:

EDAS, SL

Direcció:

Gerència Ecologia Urbana

Introducció

L'Ajuntament de Barcelona ha iniciat el procés de modificació del Pla Especial d'Ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs a la ciutat de Barcelona. L'objecte d'aquests treballs és preservar la convivència d'usos i necessitats entre els residents i els visitants dels espais de més afluència turística de la ciutat.

Amb l'objectiu de compartir i contrastar la proposta, es planteja, durant aquesta fase, un procés de participació que ha de permetre una recollida de propostes i consideracions de la ciutadania sobre el projecte, mitjançant diferents mecanismes:

- La plataforma Decidim (<https://www.decidim.barcelona/processes/souvenir>)
- Sessions informatives i de treball territorialitzades en els àmbits on s'ha generat més debat públic en relació amb el Pla Especial. En concret:
 - Sessió debat territorialitzada àmbit Eixample
 - Sessió de debat territorialitzada àmbit Les Corts
 - Sessió debat territorialitzada àmbit Gràcia i Horta-Guinardó
- Sessions de treball amb una comissió de seguiment del procés participatiu, espai constituït amb els agents de ciutat implicats en el projecte.

El procés participatiu s'emmarca dintre del període de valoració de la fase d'informació pública, amb l'objectiu de considerar el conjunt de les aportacions en la redacció del document final.

El present informe recull els resultats de la sessió de debat de l'àmbit de l'Eixample celebrada el passat 2 de maig de 2018, a les 19 hores, a la seu del Districte.

Dades bàsiques

Data, hora i lloc: 2 de maig de 2018 de 19.00 a 20.30, a la sala de plens de la seu del districte de l'Eixample, Aragó 311.

Convocatòria: la convocatòria de la jornada participativa es va realitzar mitjançant correu electrònic a diferents entitats relacionades amb l'àmbit, especialment de l'entorn de la Sagrada Família.

Participants: la sessió va comptar amb la participació de cinc persones representants de quatre entitats de l'àmbit: Gaudí Shopping, FSA Sant Antoni, AAVV Fort-Pienc, Cor Eixample.

Per part de l'Ajuntament de Barcelona han assistit representants de la Gerència d'Ecologia Urbana.

Metodologia

La sessió de treball s'ha desenvolupat en tres moments diferenciats:

- Una primera part informativa i de context del projecte procés de modificació del Pla Especial d'Ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs a la ciutat de Barcelona, així com de presentació del procés participatiu a desenvolupar en el seu marc.
- Una segona part, també de caràcter informativa, durant la qual s'ha realitzat una presentació del principal contingut de la modificació del Pla Especial.
- Una tercera i darrera part, durant la qual es va donar pas a un torn obert de paraules.

Resum de la primera part informativa: explicació del context i del procés de participació ciutadana

Durant la primera part informativa i de contextualització el Sr. Xavier Moreno, responsable de participació de la Gerència d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona, ha presentat els objectius de la sessió, posant en context la modificació del Pla Especial d'Ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs a la ciutat de Barcelona i presentant els espais previstos per a desenvolupar el procés participatiu, a fi que pogués ser validat per les persones presents.

Xavier Moreno dona la benvinguda i presenta el procés participatiu i el context en el que es desenvolupa. Explica la motivació que ha portat a l'Ajuntament a proposar la modificació del Pla Especial, que té com a objectiu bàsic la modificació del planejament vigent en matèria d'establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs que es va aprovar definitivament en data 27 de juny

de 2008. Aquest pla tenia com a objectiu limitar, en determinats entorns urbans de la ciutat, la presència de noves botigues de souvenirs i records turístics pel seu impacte negatiu en el paisatge urbà i en els entorns urbans d'especial interès cultural. Aquesta normativa es va fer en un moment en què Barcelona feia anys que era una de les principals destinacions turístiques, la qual cosa havia comportat, conseqüentment, el creixement exponencial de comerços destinats principalment a la venda d'articles de record a les zones de la ciutat amb més visitants.

Des d'aleshores, la pressió turística a la ciutat ha seguit augmentant. L'obertura al públic de nous espais, la celebració de grans esdeveniments, les modificacions en l'ordenació de la mobilitat o la previsió de l'increment d'afluència turística com a conseqüència de nous focus d'interès, entre d'altres factors, generen nous recorreguts de turistes que estan comportant distorsions en la convivència i les necessitats existents entre els residents i els visitants dels nous àmbits d'influència.

Per tant, en el marc d'aquest augment progressiu de la pressió del turisme a la ciutat de Barcelona es planteja engegar la modificació d'aquest planejament.

Indica que la modificació va iniciar la seva tramitació durant el mes de Febrer de 2018 i explica que el procés té un encaix particular perquè es duu a terme un cop finalitzat el període d'exposició pública i de presentació d'al·legacions, durant el qual s'ha recollit una al·legació. Aquesta situació ve donada pel fet que durant la tramitació l'Ajuntament va aprovar la nova normativa de participació ciutadana que obliga a desenvolupar un procés participatiu en tot procés en determinats supòsits establerts reglamentàriament, i l'Ajuntament ha decidit complementar la tramitació amb el desenvolupament d'un procés participatiu. Explica que des de l'Ajuntament hi ha el compromís que les aportacions al procés participatiu es valorin de la mateixa manera que les al·legacions que s'hagin presentat anteriorment.

El procés participatiu consta de 3 espais:

- Una Comissió de Seguiment per donar validesa i fer seguiment del procés participatiu i dels seus resultats
- Espai web a la plataforma Decidim
<https://www.decidim.barcelona/processes/souvenir>
- Tres sessions informatives i de treball territorialitzades en els àmbits on es preveu ampliar la limitació d'implantació dels establiments de venda de souvenirs:
 - o Gràcia i Horta (àmbit entorn Casa Vicenç, Hospital Sant Pau i Park Güell)
 - o Eixample (àmbit entorn Sagrada Família)
 - o Les Corts (àmbit entorn Camp Nou)

En aquest punt es dona pas a l'explicació tècnica exposada per l'equip redactor del Pla de Souvenirs.

Resum de la segona part informativa: explicació dels aspectes bàsics de la modificació del pla

El pla de Souvenirs és una modificació del planejament vigent que consisteix en la intervenció en quatre àmbits:

- Ajustar perímetres, entorns i àmbits ja vigents en el pla del 2008 i del 2012.
- Es proposen nous perímetres i ampliació d'alguns perímetres existents d'especial protecció motivat per les necessitats de regulació sorgides arran de l'augment del flux de visitants.
- Concretar els àmbits dels edificis catalogats com a Béns Culturals d'Interès Nacional (Nivell A) que s'incorporen en el pla.
- Actualització i aclariment de la normativa vigent.

El Pla regula condicions d'implantació d'aquests establiments en àrees amb gran nombre de visitants per tal d'impedir acumulacions excessives amb voluntat de millorar la coexistència de l'activitat turística i diària dels ciutadans.

Es valora que la normativa és molt breu, doncs el Pla vigent té un màxim de quinze articles i la modificació el que fa és agafar aquests articles i ajustar definicions, sobretot producte de l'experiència del dia a dia dels tècnics de llicències d'activitats dels districtes. Es regula les condicions d'implantació per tal d'impedir una concentració excessiva d'establiments.

Matisa que al febrer de 2017 el Districte de l'Eixample fa la suspensió potestativa a l'entorn del Mercat de Sant Antoni. A febrer de l'any 2018 s'aprova inicialment el pla d'usos del barri de Sant Antoni. En aquell moment es decideix que l'expectativa del districte respecte a souvenirs passa a ser incorporada a nivell de ciutat i s'afegeixen diferents districtes. La suspensió a Sant Antoni ha fet que s'hagués d'aprovar inicialment al febrer, per acomplir els terminis legals que estableix la llei d'urbanisme.

Se segueix l'explicació indicant què és el que es regula amb la normativa. Es regulen tres àmbits:

- Perímetres (Sagrada Família, Park Güell i Ciutat Vella)
- En edificis catalogats en nivell A hi havia un entorn de protecció establert per la Generalitat. En aquest cas el Pla de Souvenirs el que fa és refondre el pla vigent del 2008 per actualitzar-lo.
- Altres elements que són edificis catalogats nivell A, però que no tenen la condició d'entorn protegit. En aquests casos fins ara el que estava establert era que s'establí un radi de 50 metres al voltant de la porta principal, com a espai protegit. En aquest cas es proposa concretar l'àmbit a les parcel·les del costat i les que hi ha enfront de l'edifici, sempre i quan no es tracti d'un carrer de més de 25m., com podria ser Av. Diagonal.

El Pla fa unes ampliacions a diferents entorns que defineixen els districtes: Sant Antoni; Sagrada Família a l'entorn de l'Avinguda Gaudí i fins a Passeig de Sant Joan; Les Corts sobre la línia de Travessera; Gràcia a l'entorn de l'edifici de Casa Vicens; a

Park Güell es proposa fer una ampliació; Horta proposa a l'entorn de Parc de les Aigües, unir el Park Güell i Sant Pau-Sagrada Família. Aquests àmbits són la part substancial del Pla.

En relació amb els entorns de protecció s'actualitza la informació perquè hi ha àmbits que no estaven prou clars, com per exemple l'àmbit del Monestir de Pedralbes a Les Corts. La modificació aclareix quines parcel·les entren en l'àmbit o no ho fan.

En resum el Pla el que fa és, respecte el que hi havia, realitzar ampliacions de diferents perímetres a quatre districtes, s'actualitza la informació de 2008, es detecten elements sense entorn i transformar-los en entorn i s'estableixen els àmbits de protecció. Per altra banda s'ha volgut també concretar definicions: la normativa entén com a botigues especialistes de souvenirs aquelles en les que només hi ha souvenirs. Això està definit a l'article 6.

El Pla no condiona la implantació dels establiments no especialistes, que són aquells que com a màxim poden tenir un 20% de l'establiment dedicat a la venda de productes de souvenirs, però si que estableix l'obligació que dins d'aquests establiments estigui diferenciada la mercaderia de souvenirs, ubicada en un espai específic, degudament retolat i que no sigui visible des del carrer. Es donen eines a inspecció per facilitar la valoració del compliment de la normativa.

Resum del torn obert de paraules

Un cop finalitzada l'exposició de caràcter informatiu s'ha obert un torn obert de paraules per tal de resoldre dubtes i recollir valoracions o aportacions a les modificacions presentades.

- El representant de l'AVV Fort Pienc pregunta si aquesta normativa regularà altres establiments com els quioscos, doncs manifesta que alguns d'ells s'han convertit en botigues de souvenirs encobertes que mantenen la venda de diaris per mantenir la llicència però que el seu gruix de negoci són els souvenirs. En aquest sentit es manifesta des de l'Ajuntament que aquesta normativa no pot regular aquest aspecte. De tota manera hi ha altres normatives que regulen les activitats a la via pública.
- Des de l'Associació Gaudí Shopping es denuncia que a remolc de l'aparició d'establiments de souvenirs apareixen botigues d'alimentació (petits supermercats) que també venen productes de souvenirs i que afecten al comerç tradicional. A Sant Antoni s'ha fet un pla d'usos, i voldrien saber de quina manera haurien d'impulsar un procés similar a l'Avinguda Gaudí. Se li respon que això és un aspecte que caldria que treballessin amb el Districte directament.
- Des de la mateixa entitat es pregunta que significa la suspensió de llicències i el seu aixecament. En aquest sentit des de l'equip redactor es comenta que la suspensió de llicències és una mesura cautelar, què implica que mentre és vigent no es poden demanar noves llicències.

Des de l'Associació es comenta que tenen constància que s'han obert nous establiments en el període de vigència de la suspensió i que no s'entén aquesta situació. Es considera que hi ha establiments que obren sense la llicència pertinent.

Des de l'equip redactor es comenta que poden ser establiments que disposaven de la llicència prèviament i que han obert ara. També poden ser botigues no especialistes de souvenirs, les quals no estan afectades per la suspensió, és a dir, poden obrir aquelles que destinin fins a un 20% de la superfície destinada a souvenirs. Es comenta que el problema és més aviat d'inspecció i del fet que fins ara les botigues no especialistes podien posar els productes de souvenirs a l'aparador. La nova normativa obligarà a les botigues no especialistes que la part dedicada a souvenirs estigui a l'interior del local i que no puguin ser exposats aquests productes a l'aparador.

- Des de l'Associació Gaudí Shopping es consulta si com a ciutadans hi ha cap manera de conèixer si un determinat establiment disposa de llicència. Des de l'equip redactor es comenta que aquesta és una informació disponible als serveis tècnics del districte.

En aquest moment comença un debat entre les persones assistents sobre el fet que es donen situacions d'obertura d'establiments sense llicència. Algunes de les persones que disposen de comerç manifesten que el que fa bé les coses està penalitzat. Es manifesta que les diferents inspeccions no funcionen correctament doncs hi ha establiments que no compleixen ni les normatives laborals, d'horaris comercials, de llicència d'activitat. Tot això va en contra del comerç local de qualitat que vol fer les coses bé.

En aquest sentit, **es demanda que existeixi un registre accessible a la ciutadania per poder consultar si un establiment disposa d'una determinada llicència** i poder denunciar en cas que no se'n disposi.

També es **proposa que els establiments de souvenirs que tenen llicència puguin disposar d'una etiqueta visible que permeti identificar si es disposa de llicència vigent.**

Es manifesta que no estan clars els canals d'interlocució amb l'administració local per fer reclamacions. En aquest sentit **se sol·licita poder disposar d'un referent i contacte clar on poder fer arribar incidències i denúncies d'incompliment en aquest sentit**, doncs les instàncies genèriques a Inspecció es considera que no tenen efecte.

- En relació amb els horaris d'obertura es manifesta el dubte si la zona de la Sagrada Família és zona declarada turística i que per tant disposa d'una regulació diferent dels horaris. Es comenta que això caldria aclarir-ho amb el Districte.

Tancament de la sessió

El Sr. Xavier Moreno agraeix l'assistència, recorda els espais per presentar propostes i dona per tancada la sessió.